

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **A.K.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 1 sierpnia 2023 r.,

osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 21 maja 2013 r. sygn. akt II AKa 77/13,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu

z 7 lutego 2013 r. sygn. akt XVI K 235/11,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. zd. pierwsze k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

odmówić przyjęcia wniosku A.K. o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z 7 lutego 2013 r. sygn. akt XVI K 235/11, uznał A.K. za winnego popełnienia przestępstw z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., a także art. 263 § 2 k.k. i wymierzył mu karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres tymczasowego aresztowania. Ponadto wobec skazanego orzeczono środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych na okres 10 lat oraz nawiązkę na rzecz A.K. i Ł.K. w kwotach po 125.000 zł, a na rzecz Ł.O. w kwocie 40.000 zł.

Przedmiotowe orzeczenie zostało zaskarżone przez obrońcę z urzędu skazanego.

Po rozpoznaniu wywiedzionej apelacji Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 21 maja 2013 r. sygn. akt II AKa 77/13, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że poprawił opis przypisanych A.K. czynów, złagodził karę wymierzoną za przestępstwo z art. 263 § 2 k.k., uchylił rozstrzygnięcie w przedmiocie kary łącznej oraz na nowo orzekł karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy postanowieniem z 7 stycznia 2014 r. sygn. akt V KK 304/13 oddalił kasację obrońcy z urzędu skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Ponadto, w rzeczowej sprawie:

- obrońca skazanego wniósł wniosek o wznowienie postępowania datowany na 14 stycznia 2015 r. – na mocy postanowienia Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 2015 r. sygn. akt V KO 9/15 oddalono wniosek;
- skazany wniósł wniosek o wznowienie postępowania datowany na 17 sierpnia 2017 r. – na mocy postanowienia Sądu Najwyższego z 21 listopada 2017 r. sygn. akt V KO 79/17 odmówiono przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności, a w wyniku zaskarżenia zażaleniem zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Najwyższego z 20 lutego 2018 r. sygn. akt V KO 79/17;
- obrońca skazanego wniósł wniosek o wznowienie postępowania datowany na 2 grudnia 2020 r. – na mocy postanowienia Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2021 r. sygn. akt V KO 3/21, oddalono wniosek;
- skazany wniósł wniosek o wznowienie postępowania datowany na dzień 11 maja 2021 r. – na mocy postanowienia Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2021 r. sygn. akt V KO 91/21, odmówiono przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo skazanego A.K. z 13 lipca 2022 r., w którym zwrócił się z wnioskiem o zmianę i uchylenie orzeczenia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 7 lutego 2013 r. sygn. akt XVI K 235/13 oraz Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 21 maja 2013 r. sygn. akt II Aka 77/13, albowiem ujawniły się „nowe poprzednio nieznane okoliczności dla rozstrzygnięcia”. Następnie wskazał, że żona wychowywała się w „rodzinie alkoholowej”, a ojciec zmarłej żony był alkoholikiem. Ponadto brat żony zmarł w związku z nadużywaniem alkoholu, a drugi z braci leczył się odwykowo. Po śmierci ojca żona zaczęła popadać w depresję. Skazany w 2002 r. chciał wnieść sprawę rozwodową i wtedy D.K. próbowała popełnić samobójstwo, zażywając większą ilość tabletek. Zażywała leki uspokajające i leczyła się w [...] Ośrodku Zdrowia Psychicznego. W późniejszym czasie miała dwie próby samobójcze, które udaremnił. Krótco przed zdarzeniem założyła dwie polisy ubezpieczeniowe na życie, uposażając do nich syna. Skazany wniósł sprawę rozwodową. W piątek przed zdarzeniem schował gadżety erotyczne żony, które miały być dowodem w sprawie rozwodowej, co mogło spowodować pogorszenie jej stanu psychicznego. W dalszej części pisma skazany podaje, że Sądy obu instancji powinny powołać biegłego na okoliczność czy podpalenia mogła dokonać osoba trzecia w związku z usytuowaniem tapczanu, na którym spała D.K. i powstałymi oparzeniami górnej części ciała. Ponadto, wskazał, że żona wiedziała, iż o godz. 03:00 ma przyjechać syn i mogła dokonać samopodpalenia, aby syn ją ratował. W ocenie skazanego miała świadomość, że po takim zdarzeniu na pewno skazany zaopiekowałby się nią i zrezygnował z rozwodu. Jako nowe nieznane okoliczności wnioskodawca przywołuje zdarzenia z maja 2022 r. Według relacji skazanego, do jego brata M.K. przyjechał kuzyn T.C. i swój pojazd zaparkował na wjeździe działki należącej do A.K. Kiedy T.C. chciał odjechać pojazdem na miejsce, przyszedł M.B., który blokował wyjazd swoim ciałem i powiedział, że nie wolno mu odjeżdżać, gdyż zadzwonił na Policję zgłosić zablokowanie wyjazdu. M.K. miał odpowiedzieć, że ten wjazd jest na działkę A.K. W związku z zaistniałą sytuacją M. B. zwrócił się do M.K., aby ten zajął się swoimi sprawami, bo znajdzie się w więzieniu tak jak A.K. Skazany podaje, że nie wie, w jaki sposób M.B. zamieszkuje w jego domu, którego został pozbawiony własności na rzecz swoich dzieci A. i Ł.K. Na zakończenie podkreślił,

że nie zna przyczyny śmierci swojej żony i nie ma nic wspólnego z tym zdarzeniem. Gdyby wiedział, w jakim stanie psychicznym była jego żona, to na pewno by jej pomógł.

W oddzielnym piśmie skazany wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w przedmiotowej sprawie w osobie adw. C.W.

Przedmiotowe pismo zostało zarejestrowane w Sądzie Najwyższym pod sygn. I KO 85/22, jako kolejny wniosek o wznowienie postępowania w sprawie XVI K 235/11. Sąd Najwyższy postanowieniem z 16 listopada 2022 r. odmówił przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 15 lutego 2023 r. sygn. I KZ 68/23, zaskarżone postanowienie uchylił, a sprawę przekazał Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania, stwierdzając, iż zostało wydane przez sąd nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek był oczywiście bezzasadny w rozumieniu art. 545 § 3 k.p.k. Powyższy przepis nakłada na sąd obowiązek przeprowadzenia kontroli wniosku o wznowienie postępowania pochodzącego od podmiotu nieprofesjonalnego pod kątem tego, czy nie jest on oczywiście bezzasadny. Kontrola ta ma charakter quasi formalny, co oznacza, że w jej toku nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania wniosku ani do badania jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia, ale do wstępnego badania wniosku, w celu ustalenia warunków jego skutecznego złożenia. Wniosek, który jest oczywiście bezzasadny, bez wzywania do usunięcia braków formalnych, musi spotkać się z odmową przyjęcia. Oczywiście bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania to taka, która nie wymaga szczególnego badania, jest widoczna "na pierwszy rzut oka", jest niewątpliwa i wniosek obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia (zob. np. postanowienia SN: z 25 września 2015 r. sygn. II KO 49/15, OSNKW 2016/1, poz. 5; z 6 października 2015 r. sygn. V KO 56/15).

Zważywszy powyższe tudzież, iż Sąd Najwyższy postanowieniem z 15 lutego 2023 r. sygn. I KZ 68/23, uchylając zaskarżone postanowienie tylko z uwagi na - w jego ocenie - nienależytą obsadę sądu orzekającego w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., nie zakwestionował jego merytorycznej zasadności, Sąd Najwyższy ponownie rozpoznając sprawę, w pełni akceptuje dokonane uprzednio ustalenia i ich ocenę prawną, przedstawione w uchylonym postanowieniu Sądu Najwyższego z 16 listopada 2022 r. sygn. I KO 85/22, uznając je za swoje.

Niewątpliwie rację miał Sąd Najwyższy, stwierdzając, iż jego rolą nie jest ponowne analizowanie materiału dowodowego i prawidłowości ustaleń faktycznych stanowiących podstawę odpowiedzialności skazanego. Jego zadaniem w tym postępowaniu jest jedynie zbadanie kwestii istnienia ściśle określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego podstaw wznowieniowych, wskazanych w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. Przy czym w świetle art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. chodzi o takie wątpliwości wynikające z nowych faktów i dowodów, które uprawdopodobniają, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od tego, które zostało wydane. Takich walorów – nowości ani istotności - nie miały jednak okoliczności powołane we wstępnej części pisma A.K., gdyż były już rozpoznawane w postępowaniu wznowieniowym i są tożsame z okolicznościami podnoszonymi w uprzednio składanych wnioskach – zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 kwietnia 2015 r. sygn. akt V KO 9/15 (k. 3637-3638, t. XIX) oraz z 26 kwietnia 2021 r. sygn. akt V KO 3/21 (k. 3783-3785, t. XIX), co przesądza, iż w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia ze swoistą *res iudicata*, obejmującą swoim zakresem także postulowaną powinność powołania biegłego przez sądy obu instancji na okoliczność tego czy podpalenia mogła dokonać osoba trzecia.

Ponieważ powtórzenie we wniosku okoliczności będących już wcześniej przedmiotem rozpoznania w postępowaniu o wznowienie postępowania, stanowi przesłankę oczywistej bezzasadności (por. postanowienie SN z 21 kwietnia 2022 r. sygn. II KO 11/22), a Sąd Najwyższy nie dopatrył się podstaw do wznowienia postępowania z urzędu, słuszność odmowy przyjęcia wniosku A.K. w trybie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. nie może budzić żadnych wątpliwości.

Wobec zaistnienia okoliczności, o której mowa w art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k., co *prima vista* wskazuje na brak podstaw wznowieniowych wskazanych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k., nieracjonalne i niecelowe byłoby kontynuowanie czynności procesowych mających doprowadzić do uzupełniania braków formalnych wniosku przez wyznaczenie skazanemu obrońcy z urzędu (czy zwolnienie go z obowiązku uiszczenia opłaty), skoro okoliczności wskazane przez skazanego obiektywnie nie mogą doprowadzić do wznowienia postępowania.

Mając powyższe na uwadze, nie podzielając stanowiska zaprezentowanego w przywołanym na wstępie postanowieniu z Sąd Najwyższy z 15 lutego 2023 r. sygn. I KZ 68/23 z przyczyn szczegółowo wskazanych chociażby w postanowieniu Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2023 r. sygn. IV KK 352/22, orzeczono jak w części dyspozytywnej.

(B.B.)

[as]